

Levelek a színházi világhoz

A „Délmagyarország”-ban megjelent, a szegedi Nemzeti Színházzal kapcsolatos, vita-indító cikkhez szeretnék hozzászólni. Egyetértek a cikkkel abban, komoly hiba az, ha az új írók nem kapnak helyet a műsorban. Úgy látszik ez máshol is előfordult, mert nemrégiben olvastam, hogy az egyik írónk így tréfált: „Tisztelet Shakespeare lángeszének, csak kár, hogy olyan sok darabot írt. Mikor fog ez mind elfogyni?” Pedig a közönség nemcsak a klasszikusokra kíváncsi. Nem igaz az, hogy mai életünk sikeres ábrázolása nem érdekli az embereket. Néhány jó darab, például a „Havasi kúrt”, „Álami áruhá”, „Boci-boci tarka”, „Holnapra kiderül”, a „Pettyes” és még sok más mai tárgyú darab sikere cáfol rá erre. Nyugodtan állíthatjuk, hogy van olyan siker, mint például a „Csárdáskirálynő”-nek, ami ugyan rendkívül szellemes, mulató, főként látványos, kitűnő zenéjű darab. Az előadás, a szórakozás után arra gondol az ember, milyen jó, hogy ma már hazánkban nincsenek ilyenek, akik az orfeumban Csárdáskirálynőkre szórják azt a pénzt, amit milliók verejtékéből szereztek. Arra kérjük a szegedi írókat és a színházat, hogy ismertessék meg bennünket minél több olyan emberrel, akiknél élet-szeretet, helytállás, lendület tanulhatunk. Minden kornak megvannak a maga problémái, ezek művészi ábrázolása és megoldása legyen az írók és a színház elsődleges feladata. Mi is gyönyörködni szeretnénk a mai írók munkáiban, nemcsak az újonokáink. Mit érünk vele, ha

az utókor elismeri, hogy milyen kitűnő írók voltak, de most nem méltányolják őket eléggé. Az előző színházi év műsorterve az említett hiányosságokon kívül igen ötletes, különösen az operaterv. Azonban nem helyeslem a Gül baba színrehozását. Úgy tudom, megfilmesítik a darabot; mozikban mindenki megnézheti. Helyette inkább új darabot kérünk. Nagyon örülnénk, ha az illetékesek helyt adnának kívánságunknak és a szegedi Nemzeti Színházban is megszólalna az új magyar dráma és operett.

Hódor Istvánné,
újszegedi Haladás Termelőszövetkezet

Tegnap olvastam a szegedi Nemzeti Színház műsortervét a jövő évről. E felett önkéntes nyilatkozat indítanak. Én is szeretnék egy pár szót szólni.

Nagyon sajnálom, hogy a műsortervben nem találom a budapesti Jókai Színházban nagy sikert aratott „Tanító-nő” bemutatóját. Vagy például egy másik kitűnő darabot, a „Nóra”-t. Az operett tervből pedig nagyon hiányolom a szintén nagy sikert aratott — nagyon kedves darabot — a „Pettyes”-t. A darab mai tárgyú, megfelelne a mai műsorpolitikának.

Nagyon kérem a szerkesztőket, tolmácsolja az illetékeseknek, hogy a felsorolt darabok közül legalább kettőt iktasson be a jövő évi műsortervbe, s akkor még szívesebben járunk családunkkal együtt színházba a heti munka után — szórakozni, Jó László,
Újszeged, Bérkert sor 8. sz.

Június 1-től pontosabb lesz a lapkézbesítés Szegeden

Amint már a Délmagyarország az elmúlt vasárnapi számában hírül adta, új lapkézbesítési rendszert vezet be a posta Szegeden, amelylyel megszűntetik az eddigi késői kézbesítést, amely elég gyakran megmutatkozott városunkban.

A posta hetek óta készül a szovjet tapasztalatok felhasználásával a lapkézbesítés jobb megoldására. Új lapkézbesítőket alkalmaztak és a régi-ekkel együtt öttagú brigádokba osztották be őket: a brigádvezető felel az egész brigád munkájáért, a jó lapkézbesítésért. Egy-egy kézbesítőre június 1-től kezdve az új területi beosztás szerint sokkal kevesebb — majdnem csak a fele — terület jut, mint eddig. Reggel 6-kor már elindulnak a kézbesítők és fél 8–8 óráig már minden előfizető megkapja a lap-példányait. Ugyanazok a lapkézbesítők viszik ki az eddigi

szokás szerint 9 órakor a leveleket, postautalványokat és egyéb küldeményeket. Majd a délutáni postát is eljuttatják a legsűrűbben lakott részekre.

Kezdetben természetesen, amíg valamennyi új dolgozó tökéletesen meg nem ismeri a szabályokat, a kerületeket, az abban lakó dolgozókat, bizonyára előfordulnak kisebb zökkenők a kézbesítésben. Az észlelt hibákat jelentse be a 41–41 távbeszélőn és azonnal intézkedik a posta. Természetesen szóban, vagy írásban is be lehet jelenteni az esetleges panaszokat, a nagyposta I. emelet 14-es számú szobájában.

Meg kell még említeni, hogy maguk a lakók, az előfizetők nagyrészt hozzá tudnak járulni a posta kezdeményezte új kézbesítés meggyorsításához, ha minden házra vagy lakásra levélsekre nyitnak szerelnek fel.

A mai Nemzetközi Gyermeknap szegedi műsora

A gyermekek reggel negyed 10-kor találkoznak a Dugonics téren, ahol rádióon keresztül meghallgatják Vass Istvánné elvtársnő, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének tagja, a képviselőház alelnöke, az MNDSZ országos elnökének üdvözlő, köszöntő szavait. A pajtáscsaládok kényakken-dős tagjai, a vörösnakken-dős úttörők díszes felvonulása következik ezután. Persze ott lesznek a kicsinyek is: több üzem az óvodásokat autóval hozza el a felvonulásra. A színpompás gyermekszerep a Lenin utcán át a Széchenyi térre vonul, majd a Horváth Mihály utcán keresztül a Sztálin sé-

tányra a Pártbizottság elé. Onnan a Kacinczi utcán át a Takaréktár utcába torkollik a vidám gyerekhad: a szülők végigkísérhetik útjukon és a Takaréktár utcában át is vehetik gyermekeiket a nevelőktől a csoportokból. Délután 3 órakor kezdődik a szegedi gyermekek kedvenc szórakozása, a roller-verseny, amelyet a Széchenyi téren rendeznek meg. Fél 4-kor a Békebizottság kultúrtermében a János vitézt vetítik a gyermekeknek, majd a Bábszínházban (Dóza György utca) szórakozhatnak a gyermekek. Fél 6-kor pedig a Móravárosi Úttörőházban is filmvetítés lesz; valamennyi előadás díjmentes.

Az Építők Ünnepe mai műsora

SPORTMŰSOROK

A Bástya (Petőfi) sportpályán Építők—Postás labdarúgó-mérkőzések. Fél 9: ifjúsági bajnoki, fél 11: megyei bajnoki, délután 1: tartalék bajnoki mérkőzés. Az első két mérkőzés szünetében az Építőipari Technikum tornabemutatói, Belépődíj nincs.

KIÁLLÍTÁS

A gyermekjátáskészítési kiállítás sátorban az építőipari feljődését és terveit bemutató kiállítás délelőtt 9 órától este 7 óráig. Belépődíj nincs.

MŰSOROS RUHABEMUTATÓ

Délután 3 órától az újszegedi szabadtéri színpadon a Ruházati Bolt közel fél-száz új női, gyermek- és férfiruha modellje. A műsorban fellép: az Építők Énekkara Kertész Lajos vezényletével, a Gyufagyár színjátszó és népi táncsoportja, a Juhász Gyula Kultúrház balettiskolája, a Szegedi Falemezgyár népi táncsoportja, az Építőipari Technikum népi együttese, az Orvostudományi Egyetem citerazenekara, a Szegedi Textilművek zenekara Grász Ferenc vezényletével. Belépődíj nincs.

MUZSIKÁLÓ VIDÁM EST

Este 8 órai kezdettel az újszegedi szabadtéri színpadon. Fellépnek: Iván Margit, Sugár Mihály, Szabady István, Domján Edit, Lakky József, Komlóssy Erzs, Kovács Gyula, Káldor Jenő, Mezey Károly, Lehoczky Zsuzsa, a szegedi Nemzeti Színház művészei. Zongorán kíséri: Biró Attila, Rendező: Kakuszi Imre. Közreműködik a Juhász Gyula Kultúrház szimfónikus zenekara Markó Leó vezényletével. A műsorban vi-

A gyermekek boldogságáért

(N. F.) Ma van a Nemzetközi Gyermeknap, fel-szabadult országunk egyik hagyományos ünnepe. Szülők és gyermekek boldogan készülnek erre a napra. Iskolákban és üzemekben — városzerte — megvendéglelik a gyermekeket. A szülők ajándékokkal szereznek nekik örömet. Mind-ez az ünneplés utal valamelyen mögöttes — mindennapi életünkben lévő — jelenségekre. Mit is ünneplünk voltaképpen?

Bizonyára valami újat, ami azelőtt hiányzott, mai életünkre viszont jellemző. Mi ez? A gyermek szerepe? A szülő küzdelme gyermeke boldogságáért? Igen, mindezt ünnepljük. Mégis, mi itt az új? Hiszen a szeretet, a boldogság akarása olyan emberi jelenség, mely minden korban megnyilvánult. Hát talán valami mást keresünk mi? Nem. Mi a szeretetet és a boldogságot ünnepljük. Azonban nem az a jellemző, hogy mindezt régen is érezték a szülők, hanem az, hogy ma hogyan érzik. Más viszonyok, lehetőségek újíthatják az érzelmeiket is. És megváltoztatják — ami az érzelmeinknél kézzelfoghatóbb — az emberi kapcsolatokat, így a gyermekkel való törődést is.

A gyermekek megváltozott életét ünnepljük ma, az irántuk érzett szeretettel, a boldogságuk, jövőjük iránti felelősséggel. És ez az új.

Igen jellemzők erre az érzésre egy ruhagyári édesanya: Fodor Pálné szavai:

Kik lehetnek a termelőszövetkezet MNDSZ szervezetének tagjai?

A zombói Béke Termelőszövetkezet asszonyai a férfiakkal egy sorban harcolnak az idejű terméseredmények biztosításáért. Ahol lelkiismeretes, jó munkát kell végezni, az asszonyok valamennyien ott vannak. Az utóbbi időkben az asszonyok között kint a földeken, meg ahol éppen dolgoznak, egyre több szó esett arról: meg kellene alakítani a termelőszövetkezet MNDSZ szervezetét. A szervezet munkájára sokféle elképzelés alakult ki. Szép tervek készíttetek maguknak az asszonyok. Elképzeléseikről, ötleteikről beszélgettek többen a falu egyéni gazdáinak fellegével is. Az egyéni asszonyok közül sokan kérték — habár ők nem is dolgoznak a szövetkezetben — engedjék meg, hogy mozgalmi munkát a szövetkezet MNDSZ szervezetében végezzenek.

Ahhoz viszont, hogy a szövetkezet MNDSZ szervezetében a szövetkezeteken kívülről asszonyok is dolgozhassanak, az MNDSZ járási titkárságának engedélye kell. Az engedély ügyét nemrég szavá is tették a járási MNDSZ titkárság egyik kiküldött munkatársának, aki azt kerekén elutasította. Mondván, hogy ezzel a községi alapszervezetet gyöngítene, az pedig nem lenne helyes dolog.

Mi úgy látjuk, hogy az a nem helyes, ahogy ezt a kiküldött elvtársnő gondolta. Helyes és jó dolog az, ha a zombói Béke Termelőszövetkezet asszonyainak közös rendezvényein minél több egyéni asszony is részt vesz. Ezzel csak mélyül és erősödik a szövetkezet és a kívülről állók barátsága. Ennek a jó kapcsolatnak pedig a szövetkezet is és az egyének is jó hasznát látják majd.

Bárdos Lajos Kossuth-díjas a szegedi Főiskolai Napon

A múlt évi emlékeztető Kodály-látogatás után, idén a Kodály-iskola egyik legkitűnőbb tagja: Bárdos Lajos Kossuth-díjas zeneszerző, érdemes művész, a Zeneművészeti Főiskola tanára lesz közreműködő vendége a Pedagógiai Főiskola vasárnapi ünnepélyének.

Bárdos nem először jön Szegedre. Többször járt már itt. Legutóbb 1948-ban dirigálta a Főiskola Enekkarát és Kamarakórusát, melynek több művét írt és ajánlott is.

Bárdos Lajos munkásságának és pályájának csaknem egészét az énekkarok világában élte és éli ma is. Kompozíciójának túlnyomó többsége is kórusmű. Bárdos, miként a többi Kodály-tanítvány is, Kodály közelében szívta magába a népzene és a világ minden jó zenéjének szeretetét. Az énekkari kultusz kivirágztatása pedig szorosan összefügg a huszas, illetve a harmincas évek nagy népzenei reform mozgalmával. Husz éven át, 1925–1945-ig a népdal „hivataltól üldözendő és lenézendő” volt. Két évtized telt el szakadatlan hadakozásban az akkori hivatalos szervekkel, melyek megvető idegenkedéssel kezelték a népdalok ügyét. Enekkari kultúránk fellendülését Kodály csodálatos gyermekkorusi indították el. Abban is Kodály volt a zászlóvivő és útmutató, amikor a 30-as évek

elején Bárdos Lajossal az élen megindult az „Eneklő Ifjúság” országos mozgalma. A hivatalos ízlés ellenére iskoláról iskolára, faluról falura terjedt a népzene ismerete és szeretete. 1945 után pedig a fiatalok már az új magyar zene légkörében nevelkedtek.

Bárdos Lajos végigdirigálta jóformán már az egész országot, szinte alig akad olyan táj, ahol nem vezényelt, vagy nem tartott volna előadást. Bárdos mint zeneszerző, népdalgyűjtő, zenetudós, tanár és dirigens egyaránt eredményesen munkálkodott a magyar haladó énekkari műveltség felvirágztatásán. Neve nemcsak itthon, de külföldön is igen ismert. „Szeged felől” című nagyvonalú, pazarul ötletes népdalszvitjét, melyet szegedi gyűjtésű népdalvirágokból kötött színes csokorba ő maga mutatta be először Szegeden a Főiskolai Kamarakórus élén. „Körtánc” című népdalrondóját és capellát vegyeskarra az idejű Főiskolai Napra komponálta, amit ugyancsak vasárnap mutat be Szegeden a Főiskolai Enekkar. Kölcsey szavaira írt remek kánonját a Főiskola és Gyakorlóiskola Enekkarai szövegezték meg. Szegeden először, a szerző vezényletével. Bárdos Lajos a dirigens, ma a legnagyobb magyar kórusmester. Az a páratlan virtuóz technika, melynek birtokában

van, egy nagyon mély, lényeg-bemarkoló, őszinte, belső művészi lángolásnak következménye. Hatalmas művészi élmény nála, hogy a virtuóz kiűzőség nem öncélú, hanem a bámulatos tudás, ügyesség, technika tökéletes harmóniába van nagy, szuggesztív belső művészetével, melynek varázslatos alap-hangja: az élet végtelen szerelme, az a heroikus törekvés, hogy az életet a harmatosan derűs, pajzánul játékos oldalról ragadja meg.

Bárdos évtizedek óta végzett népdalgyűjtései, zenetudományi értekezései, a szuggesztív és meggyőző, páratlanul érdekes előadásai, 28 éves zeneművészeti főiskolai oktató, nevelőmunkája a legnagyobb közötti biztosíték helyet számára. Ennek a sokáig munkának és eredménynek az Erkel-díj, majd a Magyar Népköltészetért érdemes művésze kitüntető cím s legújabbban a Kossuth-díj az elismerése.

Szeged énekes népének apraja, nagyja büszke örömmel és ragaszkodó szeretettel köszönti Bárdos Lajost, nagy tanítóját, s várja őt ma a Szabadság Filmszínházban rendezendő főiskolai ünnepi műsor keretében, hogy zeneszerzői és kórusdirigensi szereplésével újabb élménnyel gazdagodjon.

Szegedi jegyzetek

NE HAGYJUK!

A kis Horváth Pista elültette a facsemetét, mint a többi gyerekek. Ugy kipirosodott az orca, hogy majd ki csatant, amint apró kezével és lábával nyomta az ást a földbe egymás után. Senkit sem engedte, hogy segítsen neki. Ő maga állította a gödörbe a fát, nézte, hogy sorba van-e, majd betemette; lábával nyomkodta a földet a fa tövéhez. A kis fatábláskára pedig ráírta nevé, hogy ő gondozza az újonnan elültetett fát és ráerősítette a vékony törzsre. Szinte minden nap öntözte fáját, amikor az iskolából hazajött. S milyen öröm volt számára, amikor megjelentek

rajta az első rügyek, majd az apró kis zöld levélkék. Szaladt háza. — Megfogta anyu! Gyere nézd meg! — rontott be Pista édesanyjához. Az egyik napon pedig egy nagyobb fiú eltörte a vékony sarjadó fát. A kis Horváth látta, éppen ment haza az iskolából.

— Ne bántsad — kiáltott messziről vékony hangjával Pista és elkezdett szaladni a fiú felé. Vörös nyakkendőjének két szára lobogott, a gyermekharc, az elkeseredés tombolt benne. Mire odaért, már könny is volt a szemében. — Te! Hogy mered eltörni az én jáma! Rajta volt a

nevem is! — kiáltott a hosszúhajú vékony nadrágszárú véjára. — Az csak lóbálta a letört fát, vigyorgott nagy fölényesen, s a nekiugró Pistát úgy ellökte, hogy az leesett a földre.

A nagy suhanc erősebb volt, a kis gyerek nem tudott ellene hadakozni. Csak összeszorított fogakkal, sírva nézett utána, amint az jütyüreszve továbbhaladt, mit sem törődve a járókelőket szidalmával.

Mily keserűséget okozott ez a „vagány” nevezetű fiatal ember annak a gyermeknek, aki féltőn gondozta fáját. Minő embertelenség és büns cselekedet!

Nagyon jól tudják Hattyástelepen is, hogy a gyerekek által gondozott fák közül ki törött le néhányat. A Kállai bukkanunk szerte a városban. Horváth Pista egymaga ez ellen nem tud semmit tenni, de közösen, Szeged dolgozó meg tudják akadályozni ezeket a mindent rongáló rosszindulatú suhancokat.

Leplezzük le őket — büntessék meg őket. M. T.